

UCHWAŁA NR 85/2026  
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ  
z dnia 20 lipca 2026 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Porozumienie dla Demokracji  
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2025 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215),

**postanawia**

**przyjąć** sprawozdanie partii politycznej Porozumienie dla Demokracji o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. **ze wskazaniem uchybień** polegających na naruszeniu art. 25 ust. 6–13, art. 27a oraz art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076), a także na nieprzekazaniu na rzecz instytucji charytatywnej środków finansowych z likwidowanego rachunku bankowego Funduszu Wyborczego Partii.

**Uzasadnienie**

Partia polityczna Porozumienie dla Demokracji (EwP 333), przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych.

Do sprawozdania dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta z badania sprawozdania Partii w zakresie wpływów na jej Fundusz Wyborczy, wybranego przez Państwową Komisję Wyborczą.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie przedłożonych dokumentów, sprawozdania biegłego rewidenta oraz wyjaśnień Partii stwierdziła, co następuje.

Partia w pozycjach 11 i 12 sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym nie wskazała dat okresu sprawozdawczego. Partia naruszyła tym samym ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. W odpowiedzi na pytanie Państwowej Komisji Wyborczej w tej kwestii, Partia potwierdziła, że sprawozdanie dotyczy roku 2025.

W sprawozdaniu, partia polityczna Porozumienie dla Demokracji wykazała, że w okresie sprawozdawczym pozyskała przychody w wysokości 91 205,00 zł.

Partia wykazała, że na tę kwotę złożyły się środki wpłacone bezpośrednio na rachunek bankowy Partii, pochodzące w całości od osób fizycznych, w tym:

- środki pochodzące ze składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę: 6905,00 zł,
- darowizny pieniężne: 84 300,00 zł.

Pozyskane środki gromadzone były na bieżącym rachunku bankowym Partii o nr 92 1020 1097 0000 7402 0259 1337, prowadzonym w PKO Bank Polski S.A.

Wpłaty dokonane na rzecz Partii przez osoby fizyczne pochodziły, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, od obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, mieściły się w dopuszczalnym limicie wpłat od jednej osoby, określonym w art. 25 ust. 4 tej ustawy, a forma tych wpłat była zgodna z określoną w art. 25 ust. 5 ustawy o partiach politycznych.

Ze sprawozdania Partii wynika, że w okresie sprawozdawczym nie miała ona przychodów z innych źródeł. W pozostałych pozycjach tej części sprawozdania pozostawiono puste pozycje.

W okresie sprawozdawczym Partia posiadała wyodrębniony rachunek Funduszu Wyborczego o nr 49 1020 1097 0000 7802 0259 2012, prowadzony w PKO Bank Polski S.A. Partia w wykazie do pozycji 42 złożonego sprawozdania nie wykazała numeru rachunku bankowego Funduszu Wyborczego. Również to oznacza, że jej sprawozdanie finansowe za 2025 r. zostało sporządzone niezgodnie ze stanem faktycznym.

Stan środków finansowych na rachunku bankowym Funduszu Wyborczego Partii w dniu 1 stycznia 2025 r. wynosił 98,67 zł.

W okresie sprawozdawczym Partia przekazała na ten rachunek z jej rachunku bieżącego środki w łącznej kwocie 240,00 zł.

Wydatki lub koszty poniesione w 2025 r. z Funduszu Wyborczego Partii wyniosły 216,00 zł i w całości przeznaczone zostały na pokrycie opłat, odsetek i prowizji bankowych.

Partia w dniu 23 sierpnia 2025 r. zamknęła rachunek bankowy Funduszu Wyborczego i jednocześnie, Uchwałą z dnia 22 sierpnia 2025 r. zlikwidowała Fundusz Wyborczy.

Środki w wysokości 122,67 zł, które znajdowały się na rachunku Funduszu, zostały przekazane na rachunek bieżący Partii.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, środki finansowe pozyskane przez partię polityczną na jej Fundusz Wyborczy mogą być przeznaczane wyłącznie na finansowanie jej udziału w wyborach do Sejmu i do Senatu, w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach organów samorządu terytorialnego, a także – co potwierdza pozycja 57 sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych w poprzednim roku kalendarzowym, którego wzór określony został w przywołanym wyżej rozporządzeniu Ministra Finansów z 27 września 2023 r. – na opłacenie kosztów bankowych Partii.

Oznacza to, że środki finansowe Funduszu Wyborczego partii politycznej nie mogą być przeznaczone na żadne inne cele. Mając na uwadze to, że w ustawie o partiach politycznych nie określono procedury postępowania ze środkami finansowymi

Funduszu Wyborczego partii politycznej w przypadku likwidacji samego Funduszu, należy przyjąć, że znajduje w tym przypadku zastosowanie regulacja art. 37 pkt 3 ustawy o partiach politycznych, określająca postępowanie ze środkami finansowymi Funduszu Wyborczego partii politycznej w razie likwidacji partii. Oznacza to, że w przypadku likwidacji także Funduszu Wyborczego partii politycznej środki finansowe tego Funduszu przekazywane są na rzecz instytucji charytatywnej.

Należy mieć na względzie także to, że dopuszczenie do przekazywania środków finansowych wpłaconych przez osoby fizyczne na Fundusz Wyborczy partii politycznej na rachunki bieżące tej partii czyniłoby dysfunkcyjnym przede wszystkim przepis art. 25 ust. 4 ustawy o partiach politycznych, stanowiący że łączna suma wpłat od osoby fizycznej na rzecz partii politycznej, z wyłączeniem składek członkowskich w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu poprzedzającym wpłatę, oraz – właśnie – wpłat na Fundusz Wyborczy partii politycznej, nie może przekraczać w jednym roku 15-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, obowiązującego w dniu poprzedzającym wpłatę. Oznaczałoby bowiem, że ta sama osoba może wpłacić na rachunek bieżący partii politycznej ową 15-krotność minimalnego wynagrodzenia, a następnie po wpłaceniu przez nią środków finansowych także na Fundusz Wyborczy tej partii [o łącznej wartości nieprzekraczającej w jednym roku 15-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę, a jeżeli w danym roku kalendarzowym odbywają się więcej niż jedno wybory lub referenda ogólnokrajowe – 25-krotności minimalnego wynagrodzenia za pracę (art. 36a ustawy o partiach politycznych) w celu finansowania udziału partii politycznej w wyborach do Sejmu i do Senatu, w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach organów samorządu terytorialnego], środki wpłacone przez nią na Fundusz Wyborczy zostałyby przez partię przekazane na rachunek bieżący. Byłoby to równoznaczne z tym, że na ten bieżący rachunek partii ta sama osoba fizyczna wpłaciłaby nie 15-krotność minimalnego wynagrodzenia (zgodnie z ustawą), ale np. 30 lub nawet 40-krotność minimalnego wynagrodzenia.

Ponadto oznaczałoby możliwość dysponowania przez partię polityczną środkami wpłaconymi przez osoby fizyczne na Fundusz Wyborczy partii wbrew

ich woli. Fundusz Wyborczy jest bowiem funduszem celowym, utworzonym dla finansowania udziału partii w wyborach. Darczyńcy wpłacając środki finansowe na ten Fundusz dedykują je zatem na określony – wyborczy – cel, a nie na działalność bieżącą partii, np. na wynagrodzenia dla pracowników czy współpracowników partii, czy inną jej bieżącą działalność. Możliwość przekazania środków finansowych z Funduszu Wyborczego na rachunek bieżący mogłaby oznaczać dopuszczenie wydatkowania środków niezgodnie z określoną wyraźnie intencją darczyńcy.

Co więcej, nic nie stałoby wówczas na przeszkodzie, by środki wpłacone na rachunek bieżący partii politycznej bezpośrednio przez osoby fizyczne, jak i te przekazane na ten rachunek z Funduszu Wyborczego partii, zostały ponownie wpłacone na rachunek Funduszu Wyborczego, w przypadku ponownego jego utworzenia. Oznaczałoby to w efekcie brak możliwości zidentyfikowania faktycznych źródeł pochodzenia poszczególnych środków finansowych Funduszu Wyborczego partii, które następnie mogłyby być przekazywane na rzecz tworzonego przez tę partię komitetu wyborczego. Działania tego typu przeczyłyby zatem nie tylko zasadzie uczciwości dysponowania przez partię środkami finansowymi, ale przede wszystkim konstytucyjnej zasadzie jawności finansowania partii politycznych (art. 11 ust. 2 ustawy zasadniczej), a także wywodzonej z niej zasadzie jawności finansowania kampanii wyborczej (art. 125 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365 ze zm.)). Jawności, która jest elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06). Z konstytucyjnej zasady jawności finansowania partii politycznych, wynika zakaz utajniania finansów partyjnych oraz odpowiadający mu nakaz ujawniania informacji finansowych o działalności partii [zob. Mirosław Granat (red.), Ustawa o partiach politycznych. Komentarz, Warszawa 2020]. Dopuszczenie przeznaczania środków finansowych Funduszu Wyborczego partii na cele inne niż związane z jej udziałem w wyborach i możliwości dysponowania nimi w wyżej opisany sposób oznaczałoby zaakceptowanie braku jawności faktycznego dysponowania środkami finansowymi, które z założenia powinny być wydatkowane wyłącznie na cele wyborcze. Wprowadzenie tych wszystkich regulacji, zarówno do ustawy o partiach politycznych, jak i do Kodeksu wyborczego, miało na celu, przede wszystkim właśnie, zagwarantowanie możliwie najpełniejszej realizacji zasady jawności finansowania

– szeroko mówiąc – polityki. Jawność finansowania polityki stanowi także element jawności życia publicznego, która przybrała w polskim systemie prawnym formę tzw. publicznego, konstytucyjnego prawa podmiotowego, prawa człowieka, mającego swe źródło w niezbywalnej godności ludzkiej. Wprowadzone regulacje dotyczące „finansowania polityki”, w tym te odnoszące się do jego jawności, miały na celu przede wszystkim zabezpieczenie funkcjonowania komitetów wyborczych, ale głównie właśnie partii politycznych oraz procesów wyborczych, przed niepożądanym oddziaływaniem na nie. Miały one przeciwdziałać możliwości takiego dysponowania środkami finansowymi przez partie i komitety, które stwarzałoby zagrożenie dla stabilności politycznej państwa i demokratycznej gry wyborczej (por. T. Gąsior, *Możliwość kontroli finansowania kampanii wyborczej i działalności promocyjnej partii w dobie nowych technologii na podstawie regulacji Kodeksu wyborczego i ustawy o partiach politycznych*, [w] red. M. Bernaczyk, T. Gąsior, J. Misiuna, M. Serowaniec, *Znaczenie nowych technologii dla jakości systemu politycznego. Ujęcie politologiczne, prawne i socjologiczne*, Toruń 2020).

Zatem dopuszczenie i zaakceptowanie działań podejmowanych przez Partię w 2025 r. w odniesieniu do dysponowania środkami finansowymi z likwidowanego Funduszu Wyborczego oznaczałoby w gruncie rzeczy podważenie całego systemu finansowania partii politycznych i kampanii wyborczych w Polsce. Systemu, który – ujęty w ustawie o partiach politycznych, ale także w Kodeksie wyborczym – w zakresie finansowania partii i kampanii, stanowi nieprzypadkowy, zwarty, kompleksowy i uzupełniający się system – zbiór przepisów – w których jasno określono zasady pozyskiwania i wydatkowania środków zarówno przez partie polityczne, jak i przez komitety wyborcze, zapewniający bezpieczeństwo i stabilność demokratycznego systemu rządów w państwie. Negując jawność finansowania polityki, czyli wyłączając „bezpiecznik” demokratycznego państwa prawnego, wyłącza się samo demokratyczne państwo prawne (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 lutego 2023 r., I NSW 2/23).

Dopuszczenie tego typu działań finansowych partii politycznej podważałoby także racjonalność ustawodawcy, który z rozmysłem zróżnicował zakres i sposób kontrolowania finansowania bieżącej działalności partii politycznej i finansowania jej „działalności wyborczej”, poddając tę drugą znacznie bardziej rygorystycznej sprawozdawczości, a także kontroli. Warto mieć na względzie to, że partia polityczna

nie sprawozdaje o wydatkach poniesionych z jej środków bieżących (jeśli nie pochodzą one z subwencji) (zob. pozycje 13 – 41 sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym, którego wzór określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych. Natomiast w wyodrębnionej części sprawozdania (pozycje 42-59) dotyczącej Funduszu Wyborczego partii, wykazywane są zarówno przychody Funduszu Wyborczego, jak i jego wydatki.

Ponadto wpływy Funduszu Wyborczego partii podlegają badaniu nie tylko Państwowej Komisji Wyborczej, ale także niezależnego biegłego rewidenta wybieranego przez Komisję, który sporządza w tej sprawie sprawozdanie na temat sprawozdania partii z wydatków Funduszu Wyborczego (art. 38 ust. 3 ustawy o partiach politycznych). Zatem dopuszczenie takich form działania partii politycznych i transferowania środków finansowych Funduszu Wyborczego martwą czyniłoby w gruncie rzeczy także kontrolę finansowania partii politycznych, ale także komitetów wyborczych i kampanii wyborczych, mających istotne znaczenie dla wyniku wyborów.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że racjonalny ustawodawca rygorystycznie ograniczył możliwości dysponowania środkami finansowymi Funduszu Wyborczego. Raz wpłacone na ten Fundusz środki muszą zostać przez partię wydatkowane na jej udział w wyborach i ewentualnie na opłaty bankowe. Niedopuszczalne jest ich spożytkowanie na jakikolwiek inny cel. Partia polityczna zobowiązana jest do przestrzegania prawa i to w sposób rygorystyczny. Utworzenie partii politycznej jest bowiem doniosłym aktem publicznoprawnym, z którym wiąże się nie tylko chęć uczestniczenia partii w życiu publicznym, ale także właśnie obowiązek legalizmu w jej działaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 września 2005 r., III SW 9/05).

Powyższy sposób zadysponowania przez Partię środkami finansowymi jej likwidowanego Funduszu Wyborczego stanowi uchybienie, które zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, nie jest przesłanką do odrzucenia sprawozdania finansowego Partii.

Natomiast środki finansowe w kwocie 122,67 zł, które przekazane zostały z likwidowanego Funduszu Wyborczego Partii na rachunek bieżący Partii, lub ich równowartość, jeżeli środki te zostały przez Partię wydatkowane, powinny zostać przekazane przez Partię na rzecz instytucji charytatywnej.

Partia nie brała udziału w wyborach przeprowadzanych w 2025 r.

Partia w okresie sprawozdawczym nie dopełniła obowiązku prowadzenia na jej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-13 ustawy o partiach politycznych, oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy. Partia nie widnieje bowiem wśród podmiotów zarejestrowanych w <https://www.gov.pl/web/bip>.

Wskazane wyżej uchybienia, zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych, nie stanowią przesłanek do odrzucenia sprawozdania finansowego Partii.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Partii, dokumentów do niego załączonych, sprawozdania biegłego rewidenta oraz wyjaśnień Partii stwierdziła, postanowiła jak w sentencji.

**Od niniejszego postanowienia nie przysługuje środek prawny.**

Przewodniczący  
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak  
(dokument podpisany elektronicznie)